

عکس/سرانجام رئیس ساواک

۱۳ بهمن ۱۳۹۳ ساعت ۱۴:۱۶

در ۲۶ بهمن ۱۳۵۷ نعمت‌الله نصیری رئیس ساواک به حکم دادگاه انقلاب اسلامی به جرم ارباب در جامعه و کشتار مردم در سال‌های ریاست بر ساواک و شهربانی تیرباران شد.

روز ۱۰ بهمن ۱۳۳۵، نعمت‌الله نصیری، رئیس شهربانی کل کشور به سمت معاون نخست‌وزیر و رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) منصوب شد. دوره ریاست نصیری بر ساواک تا ۱۷ خرداد ۱۳۵۷ بطول انجامید و پس از وی ناصر مقدم عهده‌دار این سمت شد.

دست بوسی محمدرضا پهلوی توسط تیمسار نصیری رئیس ساواک در یک مراسم رسمی

نعمت‌الله نصیری در مرداد ۱۲۸۹ در سمنان متولد شد، در ۱۳۱۱ وارد دانشکده افسری شد و در ۱۳۱۳ درجه ستوان دومی گرفت. او ۱۰ سال اولیه خدمت خود را در دانشکده افسری گذراند و در بخشی از این مدت با محمدرضا پهلوی در آن دانشکده،

نعمت اله نصیری رئیس ساواک در دیدار با رجال سیاسی نظامی

وی پس از فارغ‌التحصیلی از دانشکده افسری، مشاغل مختلف نظامی را برعهده گرفت: فرمانده دسته مسلسل سنگین، فرمانده دسته و گروهان دانشکده افسری، معاون دانشکده تکمیلی افسری، فرمانده گردان ۲ هنگ ۱۸ کرمان، فرمانده گردان مستقل سیرجان، فرمانده گردان پیاده دانشکده افسری، فرمانده دوره تکمیلی و معاون رسته پیاده دانشکده افسری، رئیس ستاد دژبان مرکز، فرمانده دانشکده پیاده و فرمانده هنگ پیاده پهلوی.

سپهبد نعمت اله نصیری رئیس ساواک با جمعی رجال سیاسی نظامی

نصیری در سال ۱۳۲۹ با درجه سرهنگی به فرمانده گارد سلطنتی منصوب شد. او در همین سمت در ۲۲ مرداد ۱۳۳۲ به دستور شاه مأمور ابلاغ دستور وی مبنی بر عزل مصدق از نخست‌وزیری و انتصاب فضل‌الله زاهدی به جای او شد، اما در شامگاه ۲۴ مرداد هنگام مراجعه به منزل مصدق به دستور سرتیپ ریاحی، رئیس ستاد وقت ارتش توقیف و زندانی شد و پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ آزاد گردید. او پس از بازگشت شاه به کشور به درجه سرتیپی و در ۱۳۳۶ به درجه سرلشکری ارتقاء یافت. در مهر سال ۱۳۳۹ به سمت معاونت آجودانی و در آذرماه همان سال به سمت ریاست شهربانی کل کشور منصوب گردید. او در مرداد سال ۱۳۴۱ به درجه سپهبدی ارتقاء و در ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ همزمان با قیام مردم در حمایت از امام خمینی به سمت فرمانداری نظامی تهران و حومه منصوب شد. او در تهران حکومت نظامی اعلام کرد و به سرکوب شدید مردم پرداخت.

نصیری در ۱۰ بهمن ۱۳۴۳ در دولت اول امیرعباس هویدا به سمت معاونت نخست‌وزیر و رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور - ساواک - منصوب شد. ساواک در دوران نصیری به اوج خشونت و سرکوب مخالفان گرایش یافت. تیم سه نفره نصیری، ثابتی و معتضد، از ساواک یک سرویس امنیتی خشن و بی‌رحم بوجود آوردند. وی چندین بار از شاه تقاضای بازنشستگی کرده بود ولی به دلیل توانایی‌اش در سرکوب مخالفین، شاه هیچگاه با درخواست او موافقت نکرد. وی در ۱۲ مهر ۱۳۵۰ به دستور شاه به درجه ارتشبدی نائل شد.

نصیری در خرداد ۱۳۵۷ به پیشنهاد دولت نظامی غلامرضا ازهاری به عنوان گامی در جهت فرونشاندن خشم مردم، از ریاست ساواک برکنار و به عنوان سفیر به پاکستان اعزام شد. چندی بعد دولت ازهاری با موافقت شاه، نصیری را به تهران فراخواند و در

۱۷ آبان ۱۳۵۷ بازداشت شد. در آستانه دستگیری اعلام جرمی هم در ۱۳ مورد علیه نصیری تنظیم و در اختیار دادسرای تهران و دادسرای دیوان کیفری قرار گرفت تا براساس آن وی را مورد بازخواست و محاکمه قرار دهند، ولی این ۱۳ مورد عمدتاً به موارد زمین خواری و سوءاستفاده‌های مالی و اداری مربوط می‌شد و از عملکرد وی در سال‌های ریاست بر ساواک خبری نبود.

در روز ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ همزمان با پیروزی انقلاب در جریان حمله مردم به زندان‌ها و پادگان‌ها، نصیری که به همراه گروه دیگری از رجال و کارگزاران رژیم پهلوی در پادگان جمشیدیه زندانی بود، به سرعت شناسایی و دستگیر شد و پس از ضرب و شتم و جراحاتی که بر او وارد شده بود در مدرسه رفاه تحویل نیروهای انقلاب شد. وی در ۲۶ بهمن ۱۳۵۷ به حکم دادگاه انقلاب اسلامی به جرم ارباب در جامعه و کشتار مردم در سال‌های ریاست بر ساواک و شهربانی تیرباران شد.

منبع:فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۹۴۶۷/ساواک-رئیس-سیرانجام-عکس>